УДК 338.24: 633

АНАЛІЗ СПОЖИВЧОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ПЕРЕВАГ НА РИНКУ БІОПАЛИВА

Шквиря Н.О., к.е.н.
Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: *Based on the survey results by using specially designed questionnaires the main features of consumer behavior in the market for biofuels are defined. The basic factors affecting consumer choice are founded.*

Key words: *biofuel, briquettes, agricultural enterprise, survey, consumer behavior*

Постановка проблеми. Нині сільське господарство вважається однією з потенційних галузей, що може виробляти сировину, необхідну для виробництва біологічних видів палива. Використання певної частини сільськогосподарської продукції для виробництва біопалива розглядається як альтернатива традиційним сільськогосподарським практикам [2].

Останні десятиліття характеризуються різким зростанням інтересу світової спільноти до проблем екологічності різних джерел енергії. Тому на сьогоднішній день тема біопалива є однією із найбільш актуальною. Біопаливо – вагома альтернатива традиційному пальному. Україна має величезний потенціал для розвитку власного ринку біопалив, що набуває особливого значення в умовах нестабільності світової економіки, зростання цін на традиційні енергоносії та зростання енергозалежності країни від імпорту [4].

Основні матеріали дослідження. Для вивчення споживчої поведінки та переваг на ринку біопалива протягом серпня-вересня було проведено анкетування, у якому взяло участь 256 власників домогосподарств, мешканців Мелітопольського району. При формуванні вибіркової сукупності для проведення маркетингового опиту використовувався метод випадкового відбору.

Дані анкетного опитування оброблялися за допомогою комп'ютерної програми Excel та SPSS. В ході обробки та аналізу первинної інформації використовувалися статистичні методи групування та класифікації. В результаті дослідження були отримані групи споживачів, які характеризуються певним ставленням до біопалива у вигляді брикетів із відходів рослинницької продукції, а також виявлені чинники, що встановлюють це відношення.

Результати анкетування свідчать про те, що більшість опитаних (86%) вважають актуальною на даний час проблему забруднення навколишнього середовища, 10% респондентів так не вважають. На питання анкети «Чи цікавитеся Ви тенденціями розвитку сучасних джерел енергії в Україні?», більшість респондентів відповіли «Ні» (45%), проте 40% проявляють інтерес до цієї проблеми постійно, 15% інколи. Щодо ступеню обізнаності про те, що представляю собою біопаливо, 83% володіють такою інформацією, 17% не знають що таке біопаливо і на які цілі його можливо використовувати. Найбільш відомими

видом біопалива для респондентів є солома (99%), брикети із деревини (50%) та брикети із соломи продукції рослинництва (45%).

Результати маркетингового дослідження показали, що 38% респондентів готові використовувати брикети із відходів рослинницької продукції, як вид біопалива. Аналіз цілей застосування брикетів із відходів продукції рослинництва показав, що більшість майбутніх споживачів бажають використовувати біопаливо для опалення приміщення (55%); для каміну та багаття готові купувати брикети відповідно 16% та 20% респондентів.

Розподіл опитуваних щодо визначення позитивних моментів при використанні біопалива виглядає наступним чином: 55% вважають, що при його застосуванні скорочуються викиди в атмосферу, 67% бачать вирішення проблеми залежності від імпорту газу, 24% вважають що біопаливо дешевше в використанні порівняно з іншими видами палива.

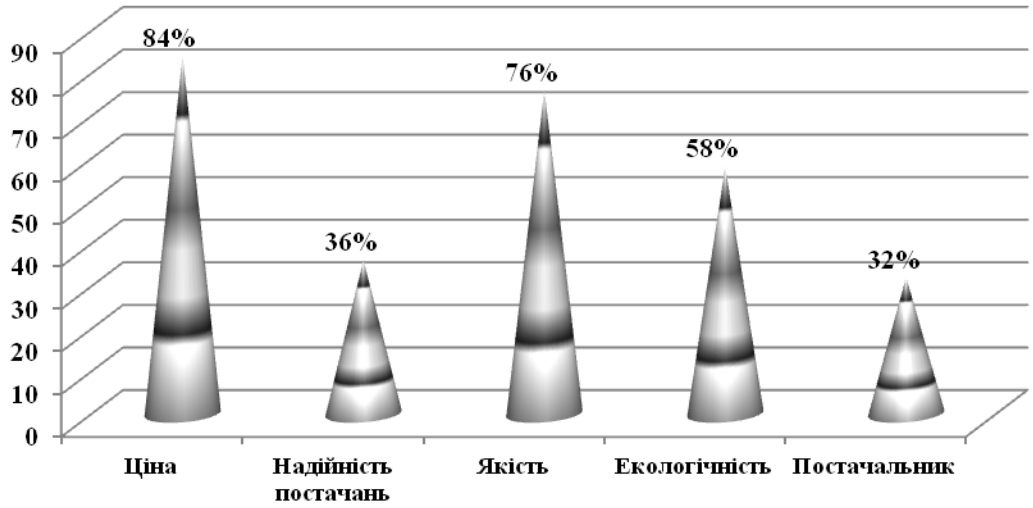

Рис. 1. Оцінка респондентами факторів що мають значення при прийнятті рішення про покупку палива для опалення або інших цілей

Результати дослідження факторів (рис.1), що мають значення при прийнятті рішення про покупку палива для опалення або інших цілей (рис 1), свідчать про, що визначальними чинниками для респондентів є ціна (4,2балів або 84% респондентів), якість (3,8 балів 76% опитуваних) та екологічність (2,9балів або 58% опитуваних).

Основними властивостями брикетів із відходів рослинницької продукції, що обумовлюють їх перевагу порівняно з іншими видами палива є - якість тепловіддача (3,5балів), зольність (3,3 бали), час обігріву помешкання (2,8балів), виділення CO_2 (2,5 балів) (рис. 2).

Аналіз уподобань щодо видів упаковки брикетів із соломи, свідчить що більшість респондентів віддають перевагу мішкам поліпропиленовим (36% респондентів) та упаковці «Биг-Беги»(28% респонедентів). На вибір упаковки впливає мета застосування біопалива.

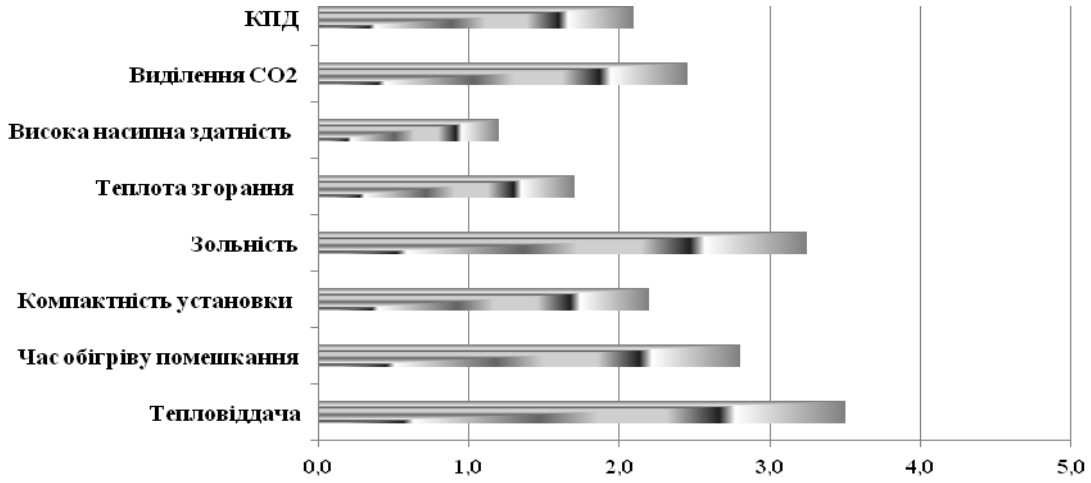

Рис. 2. Оцінка респондентами визначальних чинників, що обумовлюють перевагу покупців відносно покупки біопалива

Висновки. Отже, за результатами анкетування можна зробити наступні висновки про перспективність та ефективність використання біопалива населенням для різних цілей. 86% вважають актуальною на даний час проблему забруднення навколишнього середовища, що свідчить про майбутній зростаючий попит на біопаливо. Аналіз вказує на слабку обізнаність опитуваних про сучасні види опалення. Тому для збільшення попиту необхідно посилення комунікаційних заходів щодо просування біопалива. 38% респондентів згодні використовувати брикети для опалення та інших цілей. Найбільш важливими факторами що мають значення при прийнятті рішення про покупку палива для опалення або інших цілей є ціна та якість. Визначальними чинниками, що обумовлюють перевагу покупців відносно покупки брикетів із відходів продукції рослинництва є зольність, тепловіддача та виділення вуглекислого газу.

Література.

1. Новітні технології біоконверсії: Монографія / Я.Б. Блюм, Г.Г. Гелетуха, І.П. Григорюк, В.О. Дубровін, А.І. Ємець, Г.М. Забарний, Г.М. Калетнік та ін. - К.: «Аграр Медіа Груп», 2010. – 326 с.

2. Шпичак О.М. Економічні проблеми виробництва біопалива та продовольча безпека України / О.М. Шпичак // Економіка АПК. – 2009. - №8. – С. 11-19.

3. Гойсюк Л.В. Економічна ефективність виробництва сировини для переробки на біопаливо / Л.В. Гойсюк // Економіка АПК. – 2010. – № 6. – С. 46.

4. Кириленко І.Г. Формування ринку українського біопалива: передумови, перспективи, стратегія / І.Г.Кириленко, В.В. Дем'янчук, Б.В. Андрющенко // Економіка АПК. – 2010 . – № 4. – С. 62.